

Тема: Хто такі споживачі, продавці, виробники, виконавці. Які права споживачів закріплені законодавством України.

Мета: дати учням уявлення про те, хто такі споживачі, продавці, виконавці, нормативні акти, що захищають права споживачів; ознайомити учнів з порядком захисту прав споживачів; розв'язувати правові задачі, ситуації;

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу.

Обладнання: Закон України «Про захист прав споживачів», вирізки з газет, копії сертифікатів якості товарів, товарні чеки, копії гарантійних талонів на придбані товари.

Очікувані результати.

Після уроку учні зможуть:

- розповідати, хто такі споживачі, продавці, виробники, виконавці;
- називати нормативні акти, що закріплюють права споживачів, та коментувати їх положення;

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчальної діяльності

Вчитель.

- Скажіть, будь-ласка, яку тему ви зараз вивчаєте з правознавства?
(Ти і цивільно-правові відносини)
- Що вивчає цивільне право?
- Що таке цивільно-правовий договір?(це договори, у яких ідеться про певні матеріальні питання – власність, спадкування.....)
- Які є види цивільно-правових договорів?(договір купівлі-продажу, найму, дарування, позички)

Отже, одним із договорів є договір купівлі-продажу. Який зміст цього договору? (одна сторона продавець передає майно у власність другій стороні покупцеві, а покупець приймає майно і сплачує за нього певну грошову суму). І так у нас є дві сторони продавець, покупець.

Поняття «покупець» залежно від контексту може мати різне визначення. Він може бути «споживачем» з однієї сторони, а інша сторона виступає під назвою – «продавець», «виконавець», «виробник».Проте в усіх випадках споживач має право на захист своїх прав відповідно до норм Цивільного кодексу України та Закону України « Про захист прав споживачів»

(Вчитель ділить учнів на групи. Учням роздаються фрагменти дерева, де вони записують очікувані результати уроку. Вчитель роздає вирізки з газет і журналів, копії сертифікатів якості товарів, етикетки товарів, товарні та касові чеки, копії гарантійних талонів на придбані товари).

Ми працюємо в групах, групи домашні. Ви обрали спікера, секретаря, посередника, доповідача.

- Діти, у вас на столі лежать папки, одну з яких я тримаю в руках. Подивіться, будь – ласка,що там знаходиться?

(Відповіді учнів : товарні чеки, сертифікати якості...)

- Так про що буде йти мова сьогодні на уроці? (товар, купівля, споживання)

Отже, тема нашого уроку «Хто такі споживачі, продавці, виробники, виконавці.

Які права споживачів закріплені законодавством України.»

Так як ви споживачі, і одним мірилом вартості товару є гроші, то ви будете заробляти гроші-бонуси. І від того скільки ви заробите бонусів буде залежати

оцінка групи. В кінці уроку ви повинні дати відповідь на проблемне запитання
«**Споживач завжди правий!**»

Вчитель.

Почувши тему нашого уроку, давайте поміркуємо, які очікувані результати ми чекаємо. (діти вішають на дерево очікувані результати)

- А зараз відкрийте підручник ст..89. Перед вами фрагмент казки Г. К. Андерсена « Нове вбрання короля». І ви повинні дати відповіді на запитання, обговоривши це у парах. 5 хв.

1. Що запропонували горе-шевці королю?

2. Чи виконали вони обіцяне?

Учитель. Поширення ринкових відносин принесло в наш лексикон багато нових понять: бізнес, біржа, брокер, маркетинг, інфляція, власне з цими термінами ви знайомі з уроків економіки. Ринок — це форма економічного обміну. Ринкова економіка здатна найбільш повно задовольнити потреби покупця, який прагне придбати товар за можливості доброї якості... . Товари не завжди бувають якісними, продавці ввічливими, на допомогу приходить держава, яка запроваджує спеціальні закони для захисту прав покупців. Нам і нашим близьким доводиться купувати продукти харчування та інші товари у магазині , на ринку; здавати одяг або взуття в ремонт; користуватися водою, електроенергією, домашнім телефоном; їздити на громадському транспорті; відпочивати за путівками; користуватися ПОСЛУГАМИ перукарень та хімчисток; брати напрокат необхідні предмети.

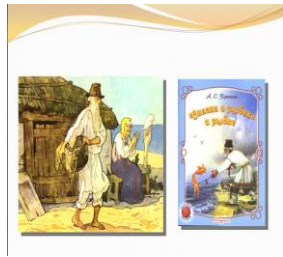
- Чи доводилося вам користуватись якимись послугами?

- Як ви це робили? (тобто ви були споживачами)

Вчитель.

А зараз ми звернемося до героїв літературних творів, дитячих казок, і назвемо ролі в яких виступають герої :

а) Хто зображений на слайді? дід і золота рибка (О.С.Пушкін « Казка про золоту рибку»);

б) Муха-Цокотуха (вірш К. Чуковського); слайд

в) Микита Кожум'яка (народна казка) слайд

На дошці прикріплені основні юридичні поняття уроку : споживачі, виробники, виконавці, продавці.

- Про що говорять вам ці слова?

(робота з підручником, словник ст.. 90-91)

Споживач - фізична особа, яка придбала, замовила, використовує або має намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника.

Виробник - суб'єкт господарювання, який виробляє товар або заявляє про себе як про виробника товару чи про виготовлення такого товару на замовлення, розміщуючи на товарі та на упаковці чи супровідних документах, що разом з товаром передаються споживачеві, своє ім'я, торговельну марку.

Виконавець - суб'єкт господарювання, який виконує роботи або надає послуги.

Продавець – суб'єкт господарювання, який згідно з договором реалізує споживачеві товари або пропонує їх до реалізації.

Вчитель.

А тепер давайте знову попрацюємо разом. Ваше завдання співставте слова, що означають певну дію, із суб'єктами господарювання чи фізичними особами:

1) надавати послуги;	А) споживач;
2) придбати;	Б) продавець;
3) виробляти;	В) виробник;
4) виконувати роботи;	Г) виконавець.
5) замовляти;	
6) реалізовувати.	

Відповідь(А _____ Б _____ В _____ Г _____ -)

Вчитель

Скажіть, будь-ласка, чи завжди ви та ваші батьки купляли якісні продукти харчування, побутову техніку?. Отже ми переходимо до другого запитання , які права та обов'язки споживачів закріплені у законодавстві України.

Робота з підручником ст..91 завдання 3.

А після виконання завдання ми обговоримо це у **загальному колі** Відносини споживачів і продавців(виконавців, виробників) регулюються багатьма нормативно - правовими актами, основним з яких є Закон України « Про захист прав споживачів»

А зараз історична справка

- Коли була прийнята Загальна декларація прав людини?(10 грудня 1948)

Прийняття у 1948 р. Генеральною Асамблеєю ООН « Загальної декларації прав людини» стимулювало створення Національних асоціацій споживачів в інших країнах: 1951 р. – у Франції, і ФРН, 1957 р.- Великобританії, 1960р.- Канаді.

На державному рівні визнання, підтримку і розвиток цей рух вперше отримав у США після прийняття у 1962 р. відповідної постанови президента Д.

Кеннеді. В цьому законодавчому акті були закріплені права громадян на

безпеку товарів і послуг, можливість отримати інформацію про них, вибір товару, а також право захищати свої споживчі права.

15 березня - це день, який кожного року святкується як Всесвітній день споживачів. .

В 1973 р. XXV сесія Консультативної асамблеї Європейського союзу ухвалила «Хартію захисту споживачів». В 1985р. Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію «Керівні принципи для захисту інтересів споживачів». Вона була покладена в основу прийнятого в Україні у травні 1991р. Закону «Про захист прав споживачів». В 1993р., 1995р., 1997р. у закон були внесені зміни. З 1989р. в Україні діє Українська асоціація споживачів, популярна газета «КонтрАкт».

Законодавча база захисту прав споживачів в Україні удосконалюється, доповнюється необхідними законодавчими актами.

- А тепер звернемось до Закону «Про захист прав споживачів».

- **І так завдання 1 групі визначити основні права споживачів**

(стаття 4)

3 хв.

- **2 група визначити права споживачів у разі придбання ним товару неналежної якості.(стаття 8)**

- 3 група інші права, які мають споживачі

- 4 група робота з ситуаціями

1. Покупець у шкільному барі попросила спробувати невідомий продукт «Йо-йо».Продавець їй відмовив. Чи можна в магазині спробувати на смак продукт екзотичною назвою «Йо-йо»? Чи було в цьому випадку порушення прав

споживача? Яка стаття Закону «Про захист прав споживачів» підтверджує це?

2. Покупець хоче купити мило, але воно продається тільки у наборі. Покупець просить продавця розпакувати набір і дати йому тільки мило. Чи було в цьому випадку порушення прав споживача? Яка стаття Закону «Про захист прав споживачів» підтверджує це?

3. Покупець купує парфуми і хоче відчутти їх запах. Продавець дає пробник, але покупець не впевнений, що пробник і парфуми мають ідентичний запах. Продавець йому відмовив. Чи було в цьому випадку порушення прав споживача? Яка стаття Закону «Про захист прав споживачів» підтверджує це?

Робота в групах

1 група Рольова гра (імітаційна вправа) «У магазині»

Покупець кілька днів тому придбав у магазині певний товар (фотоапарат). Але після того, як було зроблено перші знімки, з'ясувалося, що їхня якість низька через погану роботу автоматики. Покупець бажає вирішити це питання за допомогою норм Закону України «Про захист прав споживачів».

Коментар вчителя:

- призначення експертизи для з'ясування причин неякісної роботи товару;
- подання заяви продавцем через пошту (рекомендованим листом);
 - відшкодування моральної шкоди;
- подальше звернення до суду в разі відмови продавця задовольнити вимоги.

2 група Рольова гра (імітаційна вправа) Ви – пасажир

Професор Х був запрошений до Берліна на наукову конференцію. Він придбав квиток місцевої авіакомпанії «Хмельницький - Київ» і квиток на рейс до Берліна німецької авіакомпанії. Рейс з Хмельницького був затриманий на 16 годин з вини місцевої авіакомпанії, і професор Х не зміг відлетіти до Берліна. Як повинен поступити Х в ситуації, що склалася? Які права Х були порушені? **Відповідь:**

Якщо я - пасажир, значить, я - головна діюча особа операції, назва якої «перевезення». Я маю право на інформацію, на безпеку, на якість послуги, на відшкодування збитку здоров'ю і майну. Ці права гарантовані нам «Законом про захист прав споживачів», транспортними статутами і, відомчими нормативними актами.

Купуючи квиток на потяг або літак, ми укладаємо з транспортним підприємством договір перевезення. За цим договором транспортне підприємство зобов'язується перевезти пасажирів в пункт призначення, а якщо

пасажир здав багаж, то і доставити в пункт призначення багаж і видати його без недотач і пошкоджень, За прострочення доставки багажу перевізник сплачує одержувачу багажу штраф у розмірі 10% платні за перевезення за кожену добу прострочення, але не вище 50% всієї платні за перевезення. Пасажир зобов'язується сплатити встановлену платню за проїзд і провезення багажу. Перевізник починає відповідати за виконання договору з моменту покупки пасажиром квитка уставленого зразка. Найцінніший документ в поїзді - квиток. Саме квиток є письмовим договором, що зазначається між пасажиром і перевізником. При втраті він не поновлюється, дублікат не видається, а гроші не повертаються. Зберігати квиток потрібно до кінця поїздки, а якщо є підстави для пред'явлення претензії - то до її вирішення.

Пасажир має право на надання йому зазначеного в квитку місця. Якщо місце вже кимось зайнято, пасажир має право вимагати надання іншого місця, навіть вищої категорії без додаткової оплати. При наданні з відома пасажир.

3 група ситуація

Західний Дід Мороз, тобто Санта Клаус, завжди зображається одягненим в червоне і біле. Це не випадково. До 1930 року художники малювали його в одязі будь-якого кольору. Чому тепер у Санта Клауса немає синього кошушка?

(КОМПАНІЯ "КОКА-КОЛА", ЧИЇМИ ФІРМОВИМИ КОЛЬОРАМИ Є ЧЕРВОНИЙ І БІЛИЙ, ВИТРАТИЛА НЕМАЛО ГРОШЕЙ, ЩОБ ПЕРЕКОНАТИ ХУДОЖНИКІВ ЩО САНТА КЛАУС ВІДДАЄ ПЕРЕВАГУ САМЕ ЦИМ КОЛЬОРАМ.)

4 група « Про що говорять етикетка та упаковка будь якого товару. Вивчіть обгортку продукту. Запишіть все, що ви можете дізнатися з написів і спеціальних знаків, поміщених на упаковці.

Завдання

Кажуть, що ділові люди є тонкими психологами й розуміють співрозмовника з півслова. Отже, конкурсна номінація «Мислитель». Завдання полягає в доповненні висловів відомих людей .

Харві Маккей: «На ринку не дають медалі за відвагу. Ринок може запропонувати лише одну нагороду - це ...». **(Гроші).**

Невідомий: «... - це життя торгівлі і смерть торговців». **(Конкуренція).**

Невідомий: «Крик моди може заглушити лише ...». **(Ціна).**

А. Маршал: «Ринок - це інститут або механізм, що зводить разом ... і...».

(Покупців і продавців).

Б. Франклін: «Час - це ...». **(Гроші).**

Поль Самуельсон: «Навчіть папугу вимовляти «попит» і «пропозиція» - і перед вами ... ». **(Економіст).**

III Підсумок уроку

Так чи погоджуєтесь ви з крилатим висловом : « Споживач завжди правий!»

(Метод прес)

IV Домашнє завдання

Опрацювати параграф 15